

Mødet den 10de Maj.

^{7/97} — 7. Fra Ingeniørkorpset fremlagdes følgende Skrivelse af 27de j. M. (Nr. 519) vedkommende Aflevering til Kommunens fri Raadighed af den Grund, hvorpaa det gamle Ridehus ved Hads Herreds Landevej har staaet:

„Efter at Aarhus Byraad har vedtaget at betale 6000 Kr. for at erholde fri Dispositionsret over Kommunens Grund ved Mindeport, hvorpaa det Staten tilhørende Ridehus var opført — jfr. Ingeniørkorpsets Erklæring af 29de Januar 1889 med Byraadets Paategning af 7de Februar j. M., læst i Aarhus Byting den 14de Februar j. M. — samt efter at Ridehuset nu er nedrevet og Grunden ryddeliggjort, erklærer Korpset herved med Krigsministeriets ved Skrivelse D 752 af 21de September j. M. givne Bemhændigelse, at Grunden tillige med Forstranden ud for samme herefter stilles til Aarhus Kommunes udelukkende Raadighed, og at de i ovennævnte Erklæring af 29de Jan. 1889 Post 1 og 2 ommeldte Bestemmelser altsaa fremtidig bortfalde.“

Toges til Efterretning, idet man derhos vedtog at lade denne Skrivelse tinglæse som Deklaration paa Grunden, hvad der derefter er sket den 25de d. M.

Ingeniørkorpsets ovennævnte Erklæring af 29de Januar 1889 med Byraadets Paategning af 17de Februar j. M. findes optagen i Tillægget til Byraadsforh. for 1889 Side 3—4.

(Se Mødet den 13de April.)

^{61/97}. Landinspektør Sørensen, der foretager Matrifuleringen af de Jorder, der ville bære at inddrage under Grænsen for den sammenbyggede Stad, havde i et Byraadet til Erklæring tilstillet Andragende af 4de d. M. forelagt Landbrugsministeriet Forspørgsel om, hvorledes § 5 i Loven af 11te Februar 1863 skulde bringes til Anvendelse 1° over for Arealer, hvor Gader ere anlagte eller projekterede, men hvor Udstykning til Bebyggelse endnu ikke er foretagen, samt 2° over for Arealer, der ere beplantede og udlagte til offentlige Anlæg.

J Anledning heraf vedtog Byraadet ved at fremsende Skrivelsen til vedkommende Ministerium at bemærke, at da det kunde ventes, at de omhandlede Arealer, hvor Gader ere anlagte eller projekterede, og hvoraf en ret betydelig Del er i Kommunens Eje, i den nærmeste Fremtid vilde blive bebyggede, vilde det være uheldigt, om saadanne Arealer ikke bleve boniterede til Takst 24.

J den af Amtet under 22de Juli kommunicerede Skrivelse fra Landbrugsministeriet af 18de j. M. besvares de rejste Spøgsmaal saaledes:

- 1° at de Arealer, som skulle inddrages under Bygrundene, ville være at takseres efter Reglerne i § 5 i Lov om den kommunale Bescatning i Købstæderne uden for København af 11te Februar 1863, hvorefter kun de Arealer, der paa den Tid, da Takstationen finder Sted, ere bebyggede eller indtagne til Gaardsrum, Oplagsplads eller Have, anjættes til Takst 24, medens Resten takseres efter de for Jords Bonitering almindelig gældende Regler, samt
- 2° at Arealer, der ere beplantede og udlagte til offentlige Anlæg eller Usthyver, rettest vilde være at ansætte til Takst 24." (Se Møderne den 23de Marts og den 6te Juli.)

²³⁹/₉₈. Efter Indstilling af Udvalget for Vandværket af 8de d. M. antoges der et fra det herbærende Firma Kampmann, Møller og Heriskind fremkommet Vicitationstilbud paa Levering af ca. 5000 Tdr. eller ca. 10,000 Sække prima Portland Cement fra de 4 danske Cementfabrikker „Cimbria“, „Dania“, „Aalborg“ og „Danmark“ til en Pris af 7 Kr. 10 Ø. pr. Td. à 840 Pd. og 3 Kr. 55 Øre pr. Sæk à 170 Pd. Netto, begge Poster Emballage indbefattet, at levere paa Forbrugspladserne langs med den paatænkte artesiske Vandledning. Tomme Sække godtgøres med 25 Øre pr. Sæk, hvorimod der ingen Godtgørelse gives for tomme Fustager.

(Se Møderne den 6te April og den 8de Juni.)

²⁶⁴/₉₈. Fra den fgl. Kommissarius for de jydste Statsbaner forelaa der Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Besigtigelses- og Ekspropriationskommissionen angaaende Udvidelse

af Massinbærkstederne paa Aarhus Statsbanestation og Anlæg af et Forbindelsesspor til Aarhus Havn, 4de Hefte, omfattende et den 2den d. M. afholdt Regnskabsmøde, hvorved der bl. a. blev tilkendt Aarhus Kommune følgende Erstatningssummer, nemlig:

Løbe Nr. 14, 17 og 25. Badearealer af Spanien, Grønland og Badevej. Ejder Aarhus Kommune.....	1029	Rr. 11	Ø.
Under Løbe Nr. 21, Matr.=Nr. 14 e	82	—	33 —
" — 22, — 14 b	63	—	55 —
" — 23 og 24 Matr.=Nr. 14 c og 14 d	98	—	02 —
" — 16, Matr.=Nr. 45	2700	—	" —
	3973 Rr. 01 Ø.		

og Aarhus Havnebæjen under Løbe Nr. 26 en Erstatning af 977 Rr. 65 Øre, hvilket sidste Beløb udbetales til Havneudvalget. (Se Mødet den 25de Juli f. A.)

³²⁴/₉₈. Efter Anmodning af den fgl. Kommissarius ved Anlægget af Aarhus-Hammel Jernbanen i Skrivelse af 2den d. M. udvalgte Byraadet i Overensstemmelse med Fred. af 5te Marts 1845 § 10 Forretningsfører Speyer og Lømrermester J. P. A. Sørensen samt som Suppleant Købmand F. Ollendorff til at tiltræde Takstationskommissionen, der vil være at nedsætte i Anledning af Anlægget af Aarhus—Hammel Jernbanen.

Da Købmand Ollendorff imidlertid paa Begæring derom i Skrivelse af 15de i Mødet den 18de d. M. blev fritaget for det ham saaledes tildelte Hverv, valgtes i hans Sted Gartner Weber til Suppleant.

(Se Mødet den 27de f. M. og den 15de Juni.)

³/₉₉ — 3. Efter Indstilling af Udvalget for Gasværket af 20de f. M. meddeltes der Efterbevilling for følgende Overskrifter af Gasværkets Budget for 1898, nemlig:

Ronto IX. 1.	Gadebelysningen.....	922 Kr. 50 Ø.
" " 2. a. 1. Kul	14591 —	04 —
" " " " 2. Kul til Dampfedler	449 —	40 —
" " " c. 1. Bedligeholdelse af Bygninger	350 —	82 —
" " " " 3. Ovnudbedringer	3813 —	58 —
" " " " 4. Vadeskuffer o. a. Inventar.	1470 —	93 —
" " " d. 7. Arbejds løn	8714 —	01 —
" " " " 10. Lygtetænding	10 —	32 —
" " " e. Stikledninger og Maalere .	11203 —	70 —
" " " f. Lygter og Auerbrændere...	4221 —	31 —
" " " i. Uforudsete Udgifter	1497 —	39 —
" " 3. a. Nye Gasledninger og mindre Udbidelser.....	3377 —	58 —
" " " f. Tag paa det nye Retorthus	1305 —	99 —
" " " g. Nyt Folkelokal	178 —	98 —

³/₉₉ — 8. Efter Indstilling af Udvalget for Brolægning m. m. af 21de j. M. meddeltes der Efterbevilning for følgende Overskridelser af Udvalgets Budget for 1898, nemlig:

Ronto VIII 1. a. Brendstrupbejen	116 Kr. 59 Ø.
" " " c. Guldbergsgade, Sjællands- gade m. fl.	21 — 83 —
" " " e. Jægergaardsvej og Mar- jelsborg Allé	55 — 79 —
" " " f. Badevejen	29 — 99 —
" " " g. Rystvejen	267 — 71 —
" " " h. Sønderallé, Vesterallé, Nørreallé, Kirkegaardsvej og Museums-gade	281 — 13 —
" " " k. Gangstier	14 — 09 —
" " " l. Blanding af Gader og Veje	182 — 10 —
" " " m. Snekastning og Bortkørsel af Sne	342 — 42 —
" " " o. Tjærebeton	218 — 35 —
" " " p. Bedligeholdelse af chausserede Gader paa Frederiksbjerg .	17 — 17 —

Ronto VIII 1. q.	Bedligeholdelse af Boule-		
	varder	42 Kr.	58 Ø.
" " " t.	Istandjættelse af Sct. Pauls		
	Kirkeplads	101 —	26 —
" " 2. c.	Bedligeholdelse af Stenkister,		
	Broer m. m. samt til min-		
	dre Kloak anlæg	586 —	88 —
(Se Møderne den 27de f. M. og den 25de d. M.)			

^{15/99.} Følge et fra den danske Købstadsforenings Bestyrelse modtaget trykt Cirkulære af 27de f. M. vil der d. 26de og 27de Juni d. M. blive afholdt et almindeligt dansk Købstadmøde paa Frederiksberg ved København.

Til som Repræsentant for Aarhus Kommune at deltage i dette Møde delegerede Byraadet af sine Medlemmer Kunstjmed J. M. Chr. Larsen, Fabrikant Chr. Lottrup, Købmand H. Schourup og Læge P. P. Drum samt som Suppleant Murer-mester A. Thomsen.

(Se Møderne den 9de Marts og den 1ste Juni.)

^{88/99.} I Anledning af en fra Vandværksudvalget derom fremkommen Skrivelse havde Banechefen i Skrivelse af 18de f. M. (J Nr. ⁸⁶—^{7/269}) meddelt, at Generaldirektoratet for Statsbanedriften havde bemyndiget Baneafdelingen til at meddele Kommunen Tilladelse til at anbringe en 15 Tommers Vandledning under Frederiksbjerg Viadukten paa følgende Betingelser:

- 1) Rørene anbringes som vist paa den med Udvalgets Skrivelse fulgte Skitse.
- 2) Arbejdet udføres ved Kommunens Foranstaltning og paa dennes Bekostning, men under Statsbanedriftens Tilsyn.
- 3) Det paahviler Kommunen ved foresaldende Istandjættelse af Broen at træffe de fornødne midlertidige Foranstaltninger med Hensyn til Ledningens Sikring, saaledes at Istandjættelsesarbejdet ikke hindres ved dens Tilstedeværelse, og Statsbanedriften paatager sig intet Ansvar for de Ulemper, der kunne følge af, at det under en eventuel Ombygning af Broen kan blive nødvendigt midlertidigt at afbryde Ledningen.

- 4) Kommunen skal til enhver Tid være forpligtet til, naar Statsbanedriften maatte fordre det, at forandre Vedningens Anbringelsesmaade, eller, saafremt der skulde vise sig at være Ulemper forbundne med dens Tilstedeværelse, at lade den borttage,
- 5) Statsbanedriftens Udgifter i Sagens Anledning godtgøres af Kommunen efter Regning.

I Forbindelse hermed var det derhos meddelt, at Broen sandsynligvis vilde blive ombygget i een Spændvidde, saafremt Forslaget til en Godsbanegaard i Mølleengen kom til Udførelse.

Idet Byraadet efter Forslag af Udvalget for Vandværket i Skrivelse af 5te d. M. besluttede at indgaa paa disse Betingelser, vedtog man dog, ligeledes efter Udvalgets Forslag, samtidig med, at man gennem Baneingeniøren for 6te Banesektion meddelte Baneafdelingen Underretning herom, at udtale Forventning om, at Statsbanedriften ved en eventuel Ombygning af Broen vilde tillade Kommunen at føre Vandledningen over eller under Baneterrænet saa nær som muligt ved Frederiksalles Midtlinie.

(Se Mødet den 23de Marts.)

^{159/99.} I Skrivelse af 8de f. M. havde Amtet udbedt sig Byraadets Erklæring meddelt over et af Aarhus Slagterforening til Justitsministeriet indgivet Andragende med Besværing over, at det herbærende offentlige Slagtehus solgte Fedt og Talg af kasserede eller med 2den Kl. stemplede Kreaturer til egen Fordeel. Denne Sag indkom i Mødet den 13de f. M., hvori den henvises til Erklæring af Slagtehusudvalget, og behandledes dernæst i Mødet den 27de f. M. med Udvalgets Erklæring af 24de og en af Inspektøren for Slagtehuset afgiven Betænkning af 22de f. M. — Da Byraadet imidlertid i sidstnævnte Møde udtalte Ønske om at faa Oplysning om, hvad Destruktionen af kasseret Rød kostede Slagtehuset, gik Sagen tilbage til Udvalget for Slagtehuset, fra hvem den paa ny forelaa i nærværende Møde med Erklæring af 8de d. M. indeholdende de begærte Oplysninger.

Sagen undergaves derefter paa ny Drøftelse, hvorefter

man vedtog at svare som det findes udtrykt i følgende Skrivelse til Amtet af 13de d. M.

„J beh. Skr. af 8de f. M. (Journ. Nr. 1899 D 24) har Stiftamtet begært Byraadets Ytringer over det hermed tilbagefølgende Andragende, hvori Slagtermester O. Nolsfi paa Aarhus Slagterforenings Vegne besværer sig over den ved Aarhus Sundhedsvedtægt oprettede Rødkontrols Fremgangsmåde med Hensyn til kasseret Fedt og Talg m. m.

I denne Anledning skal Byraadet ikke undlade at bemærke følgende:

Det synes forudsat i Andragendet, at alt Fedt og Talg der hidrører fra Dyrekroppe, der af Kontrollen ere stemplede med 2den Klasse's Stempel eller kasserede, destrueres af Slagtehuset. At dette er en urigtig Forudsætning, kunne Slagterne ikke være ubidende om. De maa vide Bessked med, at jaavel Kroppe som Fedt og Talg m. m., der stemples med 2den Klasse's Stempel udleveres Gjeren uden nogen Behandling, og at kun det Talg og Fedt tilbageholdes og destrueres, som enten hører til en som utjenlig til Mennekesføde kasseret Dyrekrop eller selv er besængt med Sygdom, navnlig Tuberkulose, og som derfor kasseres som utjenlig til Mennekesføde, selv om det hidrører fra en Dyrekrop, der udleveres som stempelt med 2den Klasse's Stempel.

Der destrueres altsaa kun det, der er kasseret som utjenligt til Mennekesføde. Fremgangsmåden ved Destruktionen er den, at det kasserede Rød, Talg og Fedt m. m. i Slagtehusets Destruktionsapparat ophedes til ca. 150° C. for at alle Smittoffer kunne tilintetgøres, hvad der formentlig ikke kan opnaas ved den i Andragendet omhandlede Overghdning med Syre.

Ved Destruktionen fremkommer dels smeltet Talg, der sælges til Fabrikation af Sæbe, dels et Rødpulver, der sælges som Hønsesoder eller som Gødning.

At Rødkontrollen har Ret til at sælge de ved Destruktionen fremkomne Produkter, uden at udlevere Gjernerne Probenuet, om det kunde udregnes for de enkelte, fremgaar

flart af det af Justitsministeriet den 9de Maj f. A. stadfæstede Tillæg til den under 15de Januar 1887 stadfæstede Sundhedsvedtægt for Aarhus Købstad, hvor det i § 4 hedder: „Over Rødkroppe, Organer eller andre til Dyret hørende Dele, der kasseres som utjenlige til Mennekesføde og derfor skulle uskadeliggøres, har Kontrollen Dispositionsret uden at Gjeren kan fordrø nogen Erstatning derfor . . .“

Det er heller ikke mer end billigt, at en saadan Ret have, som ovennævnte Tillæg hjemler, thi den nødvendige Destruktion af sundhedsfarlige Kroppe, Talg m. m. medfører en Udgift for Kommunen, som ikke kan dækkes ved Udbyttet af de ved Destruktionen fremkomne Produkter.

Det skal herved bemærkes, at Udbyttet af Destruktionsanstalten for Aaret 1898 har udgjort 5383 Kr., derunder ved Salg af Talg og Fedt ca. 900 Kr., medens Anstaltens Drift har kostet 4600 Kr. (nemlig en Fyrbøder 1200 Kr., en Arbejdsmand 900 Kr., Kul ca. 2000 Kr., Olie og Pafning 300 Kr., Reparationer m. m. 200 Kr.), hvorefter der til Forrentning og Amortisation af den til Destruktionsanstaltens Anlæg medgaaende Udgift fremkommer 783 Kr. Da der til Anlægget er medgaaet 30,648 Kr. 01 Ø., hvoraf Forrentning og Amortisation à 6 pCt. udgør ca. 1838 Kr. paafører Destruktionsanstalten altsaa Kommunen kun Tab af de Foranstaltninger, som man har anset for nødvendige for Gennemførelsen af en paalidelig Rødkontrol.“

Det tilføjes, at Justitsministeriet senere i Skrivelse af 29de d. M., kommuniceret gennem Amtet den 31te f. M. rejsoverede saaledes i denne Sag:

„I Anledning af det med Hr. Kammerherrens Skrivelse af 18de d. M. hertil tilbagesendte Andragende, hvori O. Nolsi som Formand for Slagterforeningen i Aarhus besværer sig over, at den i Købstaden etablerede Rødkontrol disponerer over kasseret Fedt og Talg ved at behandle dette i et Destruktionsapparat og derefter afhænde det fremkomne Produkt til Fordel for Slagtehuset, skal man til behagelig Efterretning og videre Befendtgørelse meddele, at der ikke

findes Anledning til at foretage videre i Anledning af den ommeldte Besværing."

^{169/99.} Paa Foranledning af et fra Beboerne af den saakaldte „Amerikavej“ under 14de j. M. modtaget Andragende, hvori der under Henvisning til denne Gades nuværende slette Tilstand fremsættes Begæring om, at den maatte blive istandsat og forsynet med en offentlig Gadelygte, vedtog Byraadet, efter Indstilling af Brolægningsudvalget i Skrivelse af 7de d. M., i Henhold til § 37 i Vedtægten for Styrelsen for de kommunale Anliggender her i Kommunen at erklære denne Gade for offentlig og bestemme derhos i Medfør af samme Vedtægts § 38, at den skulde brolægges paa de tilstødende Grundejeres Bekostning med en Udgift, der af Stadsingeniøren er anslaaet til 3600 Kr.

Det tilføjes derhos, at efter at Byraadet i Mødet den 25de d. M. havde modtaget Gasværksudvalgets Erklæring over den Del af Andragendet, der angik Anbringelsen af en offentlig Lygte i Gaden, blev ogsaa Andragernes Begæring i saa Henseende givet Medhold i nævnte Møde af 25de d. M.

^{187/99.} Efter derom fra Udvalget for Skolevæsenet foreliggende Indstilling af 1ste d. M. tilstodes der, i Henhold til tidligere i lignende Tilfælde fulgt Regel, Lærerinde Frk. Elise Becker, — som den 1ste d. M. har været fraværende fra Skolevæsenets Tjeneste i 3 Maanedes paa Grund af Sygdom, i hvilket Tidrum der paa Kommunens Regning har været holdt Vikar til hende, og som nu er i Bedring, — fri Vikar under hendes Rekonvalescens, dog ikke ud over 3 Maanedes, regnet fra den 1ste d. M.

^{189/99.} Fra Skoledirektionen for Aarhus Købstad og Hasle Herred forelaa der med Skrivelse af 8de d. M. nogle Eksemplarer af Lov af 24de Marts d. A. om forskellige Forhold vedrørende Folke-skolen samt af Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulærer af 11te j. M. til nogle Skoledirektioner uden for København og af 12te j. M. til samtlige Skoledirektioner uden for København, hvilke det besluttedes at afgive til Udvalget for Skolevæsenet.

Bald. Ryder i Køl, hvori denne meddelte, at han agtede at ansøge Indenrigsministeriet om en Eneretsbevilling til Anlæg og Drift af en elektrisk Sporvogn med tilhørende Centralstation i Aarhus, dog saaledes at Centralstationen tillige kan afgive Strøm til Kraft- og Belvæsningsanlæg, men, forinden han indgav Andragendet, ønskede at vide, om Byraadet var villigt til at træde i Forbindelse med ham, for at han ved Udarbejdelsen af de for en Ansøgning nødvendige Udkast paa Forhaand kunde imødekomme de specielle Ønsker, som Byraadet mulig maatte have med Hensyn til Strømart, Spænding m. m.

I Anledning heraf vedtog man at svare, at ligesom Lov Nr. 96 af 10de April 1895 kun hjemlede vedkommende Minister Besøjsse til at meddele en Eneretsbevilling af den omhandlede Art, naar der forelaa Samtykke til det paagældende Anlæg fra vedkommende Kommunalbestyrelse, saaledes var Byraadet, der havde under Overvejelse at anlægge et kommunalt Elektricitetsværk, ikke findet at meddele sit Samtykke til Erhvervelsen af en Eneretsbevilling til det af ham paatænkte Anlæg.

(Se Mødet den 8de Juni.)

198/99. Et fra Drum stillet Forslag om Udsættelse af en Gæstpræmie ved det til den 2den Juni d. A. her i Byen forestaaende jydsk Hæstevæddeløb blev forkastet.

199/99. Et fra „Aarhus Roklub“ foreliggende Andragende af D. D. om, at Byraadet vilde udsætte en Gæstpræmie ved en af „Danst Forening af Rosport“ i Aar paatænkt Kaproning her paa Bugten kunde ikke bevilges.

200/99. Fra Udvalget for Skolevæsenet forelaa der Meddelelse af 8de d. M. om Antallet af Børn i Bysskolerne, efter at Foraarsseksamen er bleven afholdt og Indskrivning af nye Elever har fundet Sted, samt Forslag om, at der paa Grund af Elevantallets Stigen oprettes en Forskoleklasse i Søndre By-Pigeskole og en 2den Hovedskoleklasse for Drengene i Nørrebro By-skole, og at de Klasser, hvortil Bysskolerne ikke har Plads, maa undervises i Borger-skolerne om Eftermiddagen, hvilke Forslag

tiltraadtes. Ligeledes tiltraadtes et i samme Skrivelse under Henvisning til, at Børneantallet i Nørrebro Skole er stærkt voksende, medens det i Nordre Bysskole nærmest aftager, fremsat Forslag om, at Thunøgade, Ny Munkegade og event. Hollandsgade, der hidtil have hørt til Nørrebro Bysskoles Distrikt, fremtidig henlægges til Nordre Bysskole.

Mødet den 18de Maj.

^{420/98}. Efter at have modtaget Kasse- og Regnskabsudvalgets Erklæring over den i Mødet den 8de December f. A. indbragte Indstilling fra Politimesteren om Bidrag af Kommunen til en Shgekasse, der søges oprettet af Betjentene i den hervedværende Politistyrke, udsatte man Sagen til fornyet Foretagelse under førstkommande Budgetbehandling.

^{21/99} — 6. Paa Foranledning af en fra Bygningsinspektøren i Skrivelse af 22de f. M. fremkommen Anmeldelse om, at Murmestrene Chr. & J. H. Christensen agtede at ombygge den dem tilhørende Ejendom, Nøgade Nr. 89, Mart.=Nr. 791, vedtoges det efter Forslag af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse i Skrivelse af 13de d. M. at forlange en Indrykning med den nye Bygnings Facadelinie af ca. 4 Alen, hvorved det vil opnaas, at Nøgade, naar den saaledes valgte Byggelinie efterhaanden gennemføres, paa det smalleste Sted vil faa en Bredde af 15 Alen, som det nærmere er vist paa et med Sagen fulgt, af Stadsingeniøren den 3die d. M. fremstillet Kort over Nøgade, hvor den nye Gadelinie var indtegnet med røde Linier.

^{21/97} — 7. Ligeledes vedtoges det efter derom fra Bygningsinspektøren i Skrivelse af 2den d. M. fremkommen Anmeldelse om, at Ejendommen, Gade Nr. 18 paa Tangen, Hjørnet imod Klostergade, er nedbrudt og skal genopføres, og ifølge Forslag af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse af 13de d. M. at forlange en Tilbagerykning imod Klostergade af 3 Fod